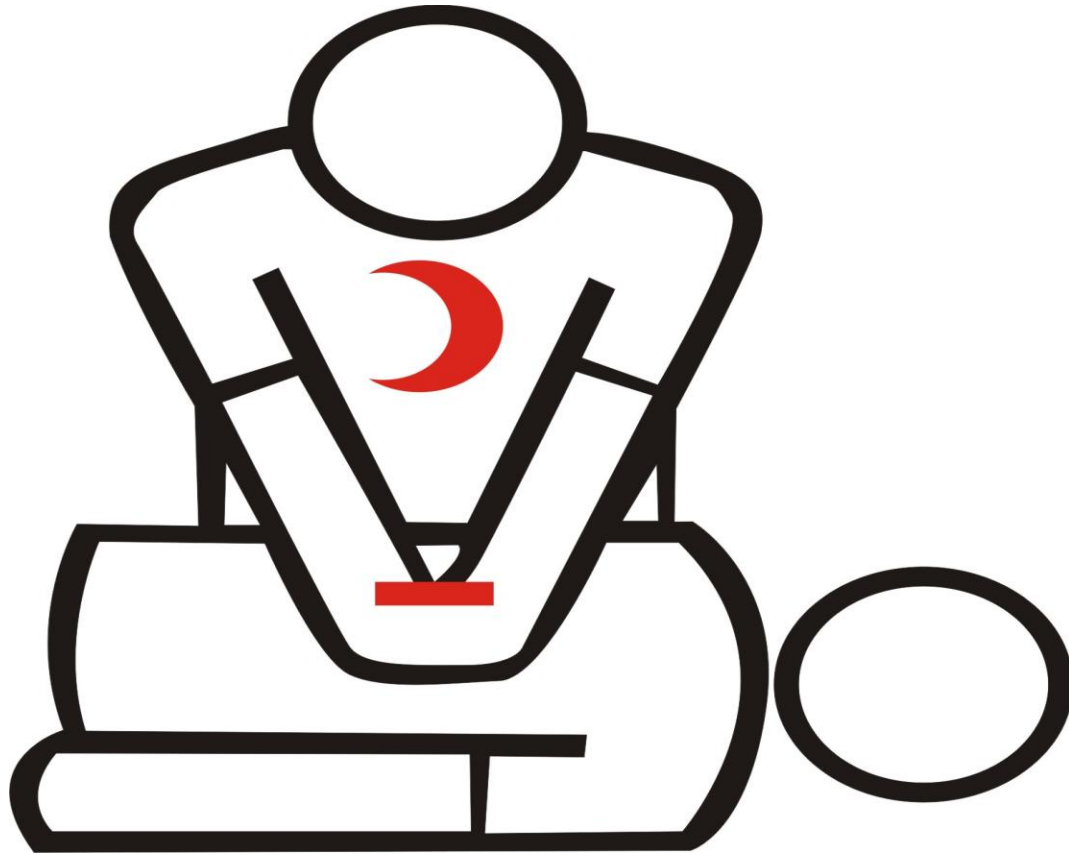

OKULDA İLK YARDIM

KAZALAR

Yanlış davranışların ve ihmallerin son halkası olan **kazalar**, daha önceden alınacak önlemlerle kaçınılabılır ve korunabilir olaylardır.

Kaza, çocuğun sağlığı üzerine fiziksel, psikolojik ve sosyal yönden etki ederek dengesinin bozulmasına, hastalanmasına, sakatlanmasına hatta ölümüne neden olurken, aileye ve topluma da ağır maddi yük getirmektedir.

Okul, çocukların özellikle de yeni başlayanların evleri dışında ilk defa toplum hayatına girdikleri, başkaları ile sosyal alış-veriş yaptıkları, yeni arkadaşlar edindikleri, daha fazla fiziksel faaliyet yaptıkları yerdir. Bu nedenle okul ortamında kazaların görülme olasılığı daha fazladır.

Bu nedenle okul ortamında meydana gelen kazalarla ilgili bilgiler toplanıp, bu bilgiler doğrultusunda belirli bir planlama ve düzenleme ile potansiyel koruma önlemleri alınırsa kaza riskleri önlenebilir veya azaltılabilir.

***Okulda inanılmaz
KAZA!
Koluna kapı kolu
saplandı!***

Okul kazalarına karşı alınabilecek önlemler.

1-Okulda kazaların en çok olduğu mekânlar okul bahçesi, sınıflar, koridor, merdivenler, lavabo, tuvaletler, kantin vb. yerler olup çocukların geçirdikleri kaza nedenleri incelendiğinde çocuğun kendisinden, arkadaşından ve okuldaki çevresel faktörlerin yetersizliğinden kaynaklandığı görülmektedir.

2-Okul yönetimleri okul binası içerisinde, okulla ilgili faaliyetlerin yapıldığı yerlerde ve öğrencilerin okula ulaşimleri esnasında oluşabilecek her türlü tehlike, yaralanma ve risklerden öğrencilerini korumak ve güvenliklerini sağlamakla sorumludurlar.

3-Özellikle sınıflarda ve koridorda bulunan dolap, tablo, duyuru panosu gibi eşyaların sabitlenmesi, oyun parkında bulunan araçların periyodik kontrollerinin yapılması, bahçe zemininin imkânlar ölçüsünde çocukların düştüklerinde yaralanmayacakları türden malzeme ile kaplatılması, bahçe kapısının, merdiven korkuluklarının, pencere ve çatı katı girişlerinin vb. yerlerin kontrol edilmesi.

- 4-Çocukların kazalardan korunma ile ilgili yeterli bilgi ile donatılması, güvenli davranış becerileri geliştirilmesi, güvenlik önlemlerinin tanıtılması,
- 5- Ebeveynlerin okul çevresinden kaynaklanan kaza risklerini azaltmada ve kazalardan çocukları korumada, kaza olmadan veya kaza olduktan sonra gösterdikleri davranışlar oldukça önem taşımaktadır. Bu yüzden ebeveynlerin de kazalar konusunda bilgilendirilmesi,
- 6-Okullarda kazalarla ilgili kayıt sisteminin oluşturulması, kaza nedenleri, kaza yeri, kaza geçiren kişi vb bilgilerin kaydedilmesi, elde edilen sonuçların değerlendirilerek, kazaları önleyecek programların geliştirilmesi hususlarında gerekli tedbirlerin alınması gereklidir.

İlk yardım nedir?

Bir olay anında, sağlık ekipleri gelinceye kadar,hasta veya yaralıya ilaç kullanmadan eldeki imkanlarla,hayat kurtarmak için yapılan müdahaledir.

**İLK YARDIM
HERKESİN
SORUMLULUĞUDUR**

İlk Yardımın Öncelikli Amaçları:

- Hasta veya yaralının durumunun kötüleşmesini önlemek
- İyileşmeyi kolaylaştırmak.

İlkyardımanın temel uygulamaları nelerdir?

İlkyardım temel uygulamaları

Koruma,

Bildirme,

Kurtarma

(KBK) olarak ifade edilir.

İlk yardımın ABC si nedir?

Bilinç kontrol edilmeli, bilinç kapalı ise aşağıdakiler hızla değerlendirilmelidir:

A. Hava yolu açıklığının değerlendirilmesi

B. Solunumun değerlendirilmesi (Bak-Dinle-Hisset)

C. Dolaşımın değerlendirilmesi (Şah damarından 5 saniye nabız alınarak yapılır)

Olay yerinde ilk yapılacaklar:

- Hasta veya yaralı yerinden oynatılmamalıdır,
- Sıcak tutulmalıdır,
- Hasta veya yaralı baygınsa ağızdan hiçbir şey verilmemelidir,
- Hasta veya yaralının endişeleri giderilmelidir,
- Hasta veya yaralının, yarasını görmesine izin verilmemelidir,
- H/Y ve olay hakkındaki bilgiler kaydedilmelidir.

OKULLARDA SIK GÖRÜLEBİLECEK KAZALAR

- Düşüp Yaralanmalar
- Kesikler
- Burun kanamaları
- Baş yaralanmaları
- Burkulma ve ezikler
- Kırık ve çıkıklar
- Yanıklar

Karda Kayıp Düşerse

- Kış aylarında soğuk ve yağışlı havalarla birlikte buzlu veya karlı zeminde kayıp düşmeler artıyor. Bunun sonucunda kol ve bacaklarda kırıklar hatta kafa yaralanmaları meydana geliyor. Ancak bazı basit önlemlerle bu yaralanmalar azaltılabilir. Örneğin, **okullarda merdiven ve diğer zeminlerin olabildiğince kaymayı engelleyen materyalden yapılması, ayakkabıların kaymaz tabanlı ve lastik olması bu önlemlerden başlıcalar.**
- **Yürürken ise dengeli, yola bakarak yürümek ve dikkatli adım atmak gerekiyor. Eller cepte olmamalıdır. Mümkün olduğu kadar küçük adımlarla yürünmeli. Adımların geniş atılması kayma riskini artırıyor. Sert dönüş ve ani hareketler de aynı şekilde düşmeyi kolaylaştırıyor. Merdivenlerde yürürken korkuluklardan tutulmalı.** Tüm önlemlere rağmen düşme kaçınılmazsa düşerken avuç içini yere basarak düşmek diğer vücut bölgelerindeki hasarı azaltmayı sağlıyor.

2- BURKULMA, KIRIK VE ÇATLAK OLUŐURSA

- Burkulma ve kırık, dirsek çatlakları ve çıkıkları, çocukların okulda koşup oynarken, atlarken en sık baŐına gelen kazalardan. Burkulma durumunda ağrı, kızarma, ŐiŐlik ve iŐlev kaybı meydana geliyor.
- Böyle bir durumda ŐiŐliđi azaltmak için o bölgeyi yukarı kaldırmak ve hareket ettirmemek gerekiyor. Kırık durumunda ise hareket ile artan ağrı, Şekil bozukluğu, hareket kaybı, dem ve kanama nedeniyle morarma meydana geliyor. Kırık bölgesinde oluşabilecek dem nedeniyle saat, yüzük gibi takıların çıkarılması, ambulansı arayarak en yakın sağlık kuruluşuna ulaştırılması gerekiyor.

3- DÜŞÜP KENDİNİ YARALARSA

- Elbette koşup oynayacaklar. 'Düşüp bir yerini incitebilir' diye koşmasını yasaklamak işin doğasına ters. Buna kimsenin hakkı da yok. Ama temkinli olmaları konusunda eğitmek, bilgilendirmek önemli. Hele de yağışların iyice hakim olduğu ve kışın kapıya dayandığı günlerde teneffüslerde koşup oynarken, merdivenlerden hızla aşağıya inerken ya da spor derslerinde çocukların en sık karşılaştığı kazalardan biri düşme ve çarpma sonucu kanamalar oluyor. **Böyle durumda hemen bandaj sarmamak gerekiyor. Öncelikli olarak parmakla veya büyük yaralarda yumrukla kanama noktasına basınç uygulanmalı. Kirlenmiş yara temiz su ile temizlenmeli. Kanama halen durmuyorsa en yakın sağlık kuruluşuna gidilmelidir.**

4- ATEŐLİ HAVALE GEÇİRİRSE

- Kış aylarıyla birlikte özellikle okullu çocuklarda ateŐli havaleye çok sık rastlanabiliyor. Genellikle 6 yaşına kadar olan çocuklarda görülen ve vücut sıcaklığının 38°C'nin üstüne çıkmasıyla oluşan havale, okul çocuklarında özellikle üst solunum yolu enfeksiyonlarının ateŐ yüksekliğine neden olması sonucunda görülebiliyor. **Böyle bir durumda öncelikle hastayı su ile serinletmek, kollarını, başını, ensesini, eklem yerlerini soğuk tutmak gerekli. Ancak okulda yüksek ateŐi olan çocuğu, en yakın sağlık kuruluşuna götürmekte yarar var.**

5- LAVABO, DOLAP DEVRİLİRSE

- Çocukların toplu olarak ve hareketli konumda buldukları okullar cisim düşmesi, kırılması yoluyla yaralanmalar için büyük risk oluşturuyor. **Bu nedenle tuvaletlerdeki lavabolar, sınıf ve koridorlardaki dolapların çok iyi sabitlenmesi, gevşemeye karşı da belli aralıklarla tekrar denetlenmesi gerekiyor. Kapı kolları, masa ve sıra kenarları keskin olmamalı, koridor dönüşlerindeki duvar köşeleri ve diğer riskli noktalar yuvarlatılmalı. Çocukların geçtiği alanlardaki kapılarda cam kullanılmamalı.**

6- ELEKTRİK ÇARPARSA

- Elektrik çarpmaları çocuk ve elektriğin olduğu her ortamda bir tehlike oluşturuyor. Dolayısıyla okullarda da elektrik çarpmasına rastlanabiliyor. Doğrudan elektrik akımına kapılmış durumdaki çocuk yaşamsal tehlike altında bulunuyor. **Bu durumda özellikle hala elektrik akımı devam ediyorsa kişiye dokunmadan 'tahta parçası, örtü, saplı süpürge' gibi elektriği iletmeyen cisimlerle kaza geçiren çocuğu elektrik kaynağından uzağa doğru çekmeye çalışmalı. Elektrikten uzaklaştırdıktan sonra yanığı olan vücut bölgesine soğuk uygulama yapılabilir. Hemen ambulans çağırıp en yakın sağlık kuruluşuna ulaştırılmalı.**

7- YARALANIP ORGAN KOPARSA

- Çocuklarda okul veya ev kapıları arasında parmakların sıkışması en sık görülen kazalardan. Kopan organın çok hızlı şekilde sağlık kuruluşuna ulaştırılması çok önemli. **Doğru koşullarda 6-8 saat içinde hastaneye nakledilen organ yerine dikilip eski haline dönebiliyor.**
- **Organ nemli ve soğuk tutulmalı, çevredeki en temiz kumaş, temiz su ile nemlendirilerek sarılmalı. Temiz ve deliksiz poşete koyulup ağzı sıkıca bağlandıktan sonra içinde su ve buz parçaları olan bir başka torba ya da kaba koyulmalı. Organ kesinlikle doğrudan su içine koyulmamalı, buz ile temas ettirilmemeli. Hemen ambulans çağrılmalı. Bu arada kanama doğrudan baskıyla durdurulmalı. Doğrudan basınca ve kalp seviyesinden yükseğe kaldırmaya rağmen durdurulamamışsa son seçenek olarak bandajla sarabilirsiniz.**

Burun kanamasında:

- Öğrenci sakınleştirilir, endişeleri giderilir, oturması sağlanır,
- Başı hafifçe öne eğilir,
- Burun kanatları 5 dk. süre ile sıkılır,
- Kanama durmazsa uzman bir doktora gitmesi sağlanır.

YANIKLARDA İLK YARDIM

Yanığın ciddiyeti;

- Bulunduğu bölgeye,
- Derinliğine,
- Yaygınlığına,
- Enfeksiyon riskine,
- Hastanın yaşına ,
- Solunum yollarında görülen zarara ve
- Önceden var olan kronik hastalıklara bağıdır.

İlk yardım:

- Kişi hala yanıyorsa sakinleştirip koşması engellenir, bir örtü ile kapatılır ve yere yatıp yuvarlanması sağlanır,
- Bölgesel yanıklarda bölge en az 20 dakika soğuk su altında tutulur,
- Hijyen ve temizliğe dikkat edilir,
- Su toplamış yerler patlatılmaz,
- Yanık üzerine hiçbir şey sürülmez,
- Yanık bölgesi üzeri temiz ve nemli bir bezle örtülür,
- Tıbbi yardım istenir (112).

KIRIKLARDA İLK YARDIM

Kırık belirtileri;

- Hareketle artan ağrı,
- Şekil bozukluğu,
- Hareket kaybı,
- Ödem ve kanama nedeniyle morarma.

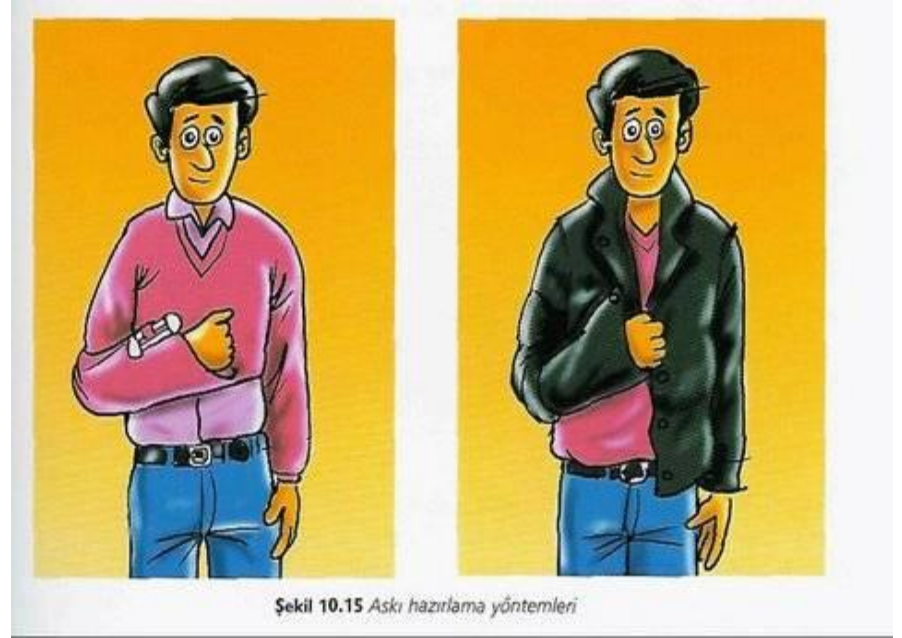
İlk yardım:

- Hayatı tehdit eden yaralanmalara öncelik verilir,
- H/Y hareket ettirilmez, sıcak tutulur,
- Kol etkilenmişse ödem gelişebileceği için takıları çıkartılır,
- Tespit ve sargı yapılırken parmak uçları görünecek şekilde açıkta bırakılır (Parmaklardaki renk, ısı ve duyarlılık kontrol edilir.),
- Kırık bölge üstündeki ve altındaki eklemleri de içine alacak şekilde sabitlenir ve hareketsizliği sağlanır,
- Kol ve bacaklar istirahate alınır,
- Tıbbi yardım istenir (112).

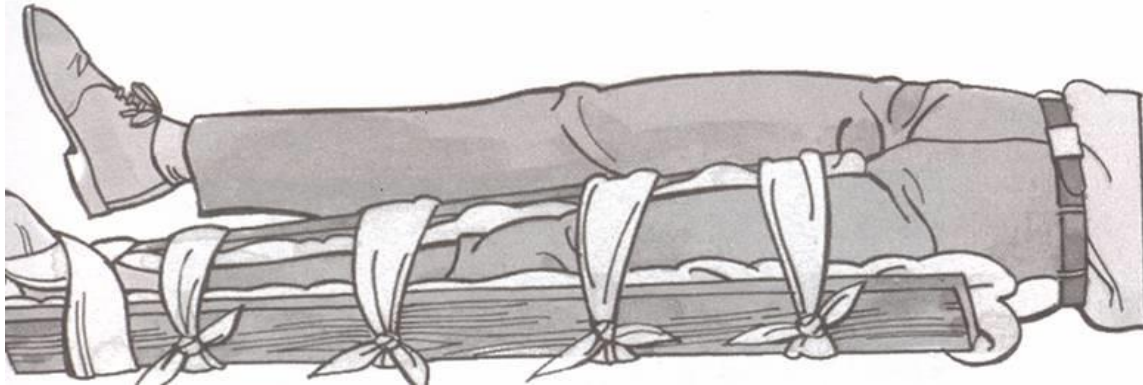
3

4

Şekil 10.15 Askı hazırlama yöntemleri

ZEHİRLENMELERDE İLK YARDIM

Zehirlenmelerde genel belirtiler;

- **Sindirim sistemi bozuklukları:** Bulantı, kusma, karın ağrısı, ishal.
- **Sinir sistemi bozuklukları:** Bilinç kaybı, havale, rahatsızlık hissi, hareketlerde uyumsuzluk.
- **Solunum sistemi bozuklukları:** Nefes darlığı, morarma, solunum durması.
- **Dolaşım sistemi bozuklukları:** Nabız bozukluğu, kalp durması.

Solunum yolu ile zehirlenmede ilkyardım:

- Hasta temiz havaya çıkarılır ya da cam ve kapı açılarak ortam havalandırılır,
- Tıbbi yardım istenir(112).

Şekil 12.5

Sindirim yolu ile zehirlenmede ilkyardım:

- Bulantı, kusma, karın ağrısı ve ishal
- Ayran veya süt içirilmez,
- Hasta kesinlikle kusturulmaz,
- 112 Acil yardım istenir.